

AKTUALNO VPRAŠANJE

Proračuni občinskih ljudskih odborov bodo tudi letos še dokaj tesni. Zato bodo ljudski odbori imeli tudi letos možnost svesti davke na maloprodajni promet.

Okrajni svet za plan in finance je o tem razpravljal in priporočil ljudskim odborom, naj bi omenjeni davke povprečno ne bil večji kot 1,5% za prehranske proizvode (izvzemši sladkor, mast, moko, olje in kruh) ter za alkoholne pijače 5%. Ta odlok naj bi veljal od 1. marca.

ObLO Kranj pa je že sestavil predlog, na podlagi katerega bi v kranjski občini uvedli 2% davek na vse proizvode, razen na prehransko blago ter 5% davek na alkoholne pijače, toda z veljavnostjo od 1. januarja 1957! Torej z veljavnostjo za nazaj! — Po mnenju Trgovinske zbornice bi bil ukrep ObLO Kranj nepravilen!

Problem je seveda v tem, ali bo povišana stopnja davka na maloprodajni promet (lani je znašala v kranjskem okraju povprečno 1%) povzročila po-

rast cen? — V Trgovinski zbornici so mnenja, da bo to nujno moralo povzročiti določeno povišanje cen nekaterega blaga.

Vendar kaže, da ponekod v trgovinskih krogih prevladujejo težnje za povišanjem cen, ne oziraje se na njih upravičenost, pri čemer se nekateri izgovarjajo tudi na poviševanje plač. Zeleti bi bilo, da bi trgovska podjetja seznanila širšo javnost s konkretnimi kalkulacijami za cene posameznih proizvodov, kar bi preprečilo tudi govornice o tem, da nekatera podjetja skušajo poviševati cene kar na oko.

Kaj menijo o tem trgovska podjetja?

I. AUSEC

LETO X. — ST. 16 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 25. FEBRUARJA 1957

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

Razprava o osnutku okrajnega družbenega plana

Okrajni zbor in zbor proizvajalcev OLO sta na skupni seji v petek in soboto razpravljala o osnutku predloga letošnjega okrajnega družbenega plana in proračuna. Svet za družbeni plan in finance bo pobude, stališča in predloge, ki jih je OLO sprejel na tej seji, vnesel v predlog družbenega plana, OLO pa bo zdaj razposlal tako izpopolnjen predlog vsem občinam v razpravo, medtem ko bo dokončno sklepal o njem šele sredi marca. Tak način sestavljanja družbenega plana je novost, ki omogoča neprimerno bolj učinkovito sodelovanje odbornikov, svetov, občin, zbornic ter gospodarskih, zadržnih in političnih organizacij, kot je bilo to prejšnja leta. Tedaj se je namreč pri sestavljanju plana zelo mudilo, medtem ko sta bila letos zvezni in republiški družbeni plani pravočasno sprejeta.

Značilnost tega zasedanja OLO je v tem, da so v sila razgibani razpravi sodelovali številni odborniki, predstavniki svetov in zbornic ter da so bile v razpravi koristno izmenjane mnoge misli in stališča, hkrati pa je bilo slišati dokaj spremenjvalnih predlogov.

Po osnutku letošnjega okrajnega družbenega plana naj bi se proizvodnost v industriji povečala za 1,7% (lani 1,1%). Več diskutantov je sodilo, da je predvideno premajhno povečanje proizvodnosti glede na možnosti, saj tiči ravno v tem problemu ključ za uravnavanje življenjske ravni. Bilo je izrečeno tudi mnenje, da je bila pomankljivost razprave na seji — z nekaj izjemami — ravno v tem, da so nekateri odborniki govorili predvsem o razdeljevanju sredstev, ne pa dovolj tudi o tem, kako

ustvarjati večja sredstva. Tov. Sveto Kobal je v zvezi s tem poudaril, da je treba bolj razvijati kooperacijo podjetij.

Značilnost letošnjega okrajnega investicijske politike je v tem, da so njeni ukrepi usmerjeni že dokaj močneje kot prejšnja leta na razvijanje panog, ki neposredno vplivajo na standard. Tako naj bi šlo letos iz okrajnega investicijskega sklada 36,6% sredstev za razvoj trgovine, obrti, gostinstva, turizma in prometa, 31,3% sredstev pa za manjše rekonstrukcije in nabavo opreme v predelovalni industriji, vključno grafični.

Zaradi pomanjkanja prostora v današnji številki žal ne moremo nanizati vseh misli, stališč in predlogov številnih diskutantov. Zato bomo povzeli le nekatere poglobljene misli iz razprave predsednika OLO tovariša Mirana Košmelja. Le-ta je govoril predvsem o investicijski politiki in o proračunski potrošnji. Omenil je še ne dovolj razločno začrtano pot v investicijski politiki ter formiranje in uporabljanje skladov. Letos skušamo prvič uveljaviti v družbenem planu natančnejše instrumente za uporabo teh skladov. Teritorialne enote so predlanskim in lani spričo težavnega proračunskega položaja izkoriščale posamezne sklade tudi v druge namene in ne le v tiste, za katere so bili namenjeni, kar je zelo škodljivo. Glede investicijske politike je tov. Košmelj dejal, da je težava v tem, da ljudski odbori ne vedo, koliko investicij bo letos finansiranih iz posameznih virov (zveznih, republiških itd.). To ovira smotno planiranje. Ko je govoril o problemu nerazvitih področij v okraju, se je tov. Košmelj strinjal z nekaterimi diskutanti, da ta problem zasluži pozornost in

skrb. Sodil pa je, da je treba tudi pri tem upoštevati rentabilnostni račun in uresničevanje načela: vsakemu po njegovih sposobnostih in po njegovem delu. Tem področjem je treba pomagati zlasti še z ustreznim kadrom, brez katerega bi bila tudi druga pomoč neučinkovita, ker jo ti kraji ne bi mogli smotno uporabiti.

Eden izmed odbornikov je predlagal, naj bi del sredstev, namenjenih za rekonstrukcijo predelovalne industrije, dali za dokončanje elektrifikacije nekaterih vasi. Tovariš Košmelj pa je dejal, da ne bi bilo pravilno jemati ta sredstva, ker je rekonstrukcija predelovalne industrije v našem okraju zelo nujna stvar. Investicije v industrijo pa naj bi bile v prihodnje stvar okraja, ne občin, ki naj svoja sredstva namenijo raje za razvoj ostalih panog, ki vplivajo na standard. Glede elektrifikacije vasi je tovariš Košmelj sodil, da je to komunalna zadeva občin, ki pa seveda ne morejo vsega tako storiti, ker je treba upoštevati njihove možnosti. Tov. Košmelj pa se je strinjal s tem, da je treba problem še neelektrificiranih vasi posebej proučiti, vendar pa je treba pri tem biti na jasnem, kdo za kaj odgovarja, t. j. za kaj mora skrbeti okraj, za kaj pa občina. Občine ki smatrajo, da je elektrifikacija njihov zelo pomemben problem, naj temu primerno namenijo tudi uporabo svojih sredstev.

Nato je tov. Košmelj govoril o tem, da se sredstva občin letos deloma povečujejo. Pri tem pa je kritiziral ravnanje nekaterih krogov, ki ustvarjajo nerazpoložene nekaterih tamkajšnjih volivcev do okraja z nepravilnimi trditvami, češ da okraj to občino za-

postavlja. Izmed proračunov vseh gorenjskih občin pa se je letos sorazmerno najbolj povečal ravno proračun občine Žiri. Nepravilen odnos tamkajšnjega ObLO do OLO pa se kaže tudi v tem, da na posvete predsednikov občin pri OLO ne prihaja predsednik ObLO, marveč pošiljajo uradnike.

Oba zbora OLO sta nato glasovala o predlogih. Pri tem je bil z večino glasov obiti predlog Sveta za kulturo in prosveto, naj bi povečali sredstva za Prešernovo gledališče v Kranju od 11.892.000 din na 14 milijonov din. V razpravi, v katero je poseglo več diskutantov, pa je tov. Mirko Zlatnar sodil, da ni pravilno, da se problem varčevanja proračunskih sredstev zaostri najprej ravno na področju kulture. Poslanec dr. Miha Potočnik pa je predlagal, naj bi proučili vprašanje, ali ne bi del sredstev za to gledališče (ki je letos prešlo z občinskega na okrajni proračun) prispeval tudi ObLO Kranj, podobno kot rešujejo to stvar v Ljubljani. Sprejet pa je bil predlog tov. Mirka Zlatnarja, da OLO ne odloži problema gledališča z dnevnega reda, marveč da bo o njem ponovno razpravljalo.

OLO je nato osvojil predloga, naj bi namenili 600.000 din Poslovalnici za delo ter 8.200.000 din jeseniški bolnišnici za nakup bencinskega agregata in inkobatorja. Prav tako je OLO sklenil dodeliti od 90 milijonov din (ki jih je republika dodelila okraju za investicije v šolstvu) 40 milijonov din za šolo v Zirovnici, 40 milijonov din za šolo v Stražišču, 8 milijonov din za gimnazijo v Zelenikah, 2 milijona din pa za izdelavo načrtov za nove šole.

DOBRA »ŠOLA« ZA JESENIČANE

BANIK Kladno (CSR) : JESENICE 11:2 (5:0, 5:1, 1:1)

V soboto zvečer sta se srečala na jeseniškem umetnem drsališču hokej kluba »BANIK« Kladno iz CSR, ki je 5. moštvo ČSR in HK Jesenice, naš državni prvak. Ker je bil led slab, niso niti gostje, še manj pa domačini prišli do izraza. Vodili so veskozi gostje in z lepo sistematično igro v prvi tretjini vodili 5:0, v drugi tretjini so gostje zopet zabili 5 golov, medtem ko je dal za Jesenice enega Valentar. V zadnji tretjini, ko je bil led že boljši pa so domačini postali enakovredni gostom. Rezultat zadnje tretjine 1:1. Jeseničani so igrali lepo, vendar je bilo opaziti, da se z evropskimi moštvi še ne morejo kosati. Za Jesenice sta dala gola Valentar in Dolinar. Povratna tekma pa je bila sinoči, vendar ob zaključku lista rezultata še nismo prejeli. U.

činstvo je vse, posebno pa mlade Katjušo navdušeno pozdravilo. Na sobotni reviji sta poleg omenjenih nastopila tudi Majda Modre in Janez Brlec. Nastopajoči so bili deležni zasluženega priznanja. Poleg Saše Fajdigove je mnogo pokazal nadebudni Franek Klemenc, ki drsa šele leto dni, posebnega priznanja pa je bila ponovno deležna komaj 9-letna Katjuša Derenda. Organiziranje podobnih drsalnih revij naj bi bilo na Jesenicah šestokrat, da občinstvo ne bi mislilo, da je vsa umetnost drsanja na ledu — hokej. U.

JESENIŠKI BOKSARJI ENAKOVREDEN NASPROTNIK LJUBLJANSKIM

Jesenice, 24. februarja.

V dvorani »Partizana« na Jesenicah je bil po dolgem času danes dopoldan prijateljski boks-match z »ZTAK« iz Ljubljane. Ekipe ljubljanskih boksarjev je po svojih nastopih in uspehih že znana, saj so bili v minulemu letu republiški prvak. Ekipe Jesenic je bila izbrana iz trenutno najboljših boksarjev, ki so se ponovno odločili za boks.

Rezultati: Vuk : Pintar 2:0, Kulčar : Jelušič 2:0, Zadnikar : Kišov 2:0, Ščurk : Palič 2:0, Smrtnik : Krašovec 2:0, Mencin : Zen 0:2, Jankovič : Gorjanc 0:2, Lužej : Pristov 0:2, Mrak : Umek 2:0, Jakelj : Pristov 0:2. Končni rezultat prijateljskega boksa srečanja med »ZTAK« Ljubljana in Jesenicami je bil 12:12. U.

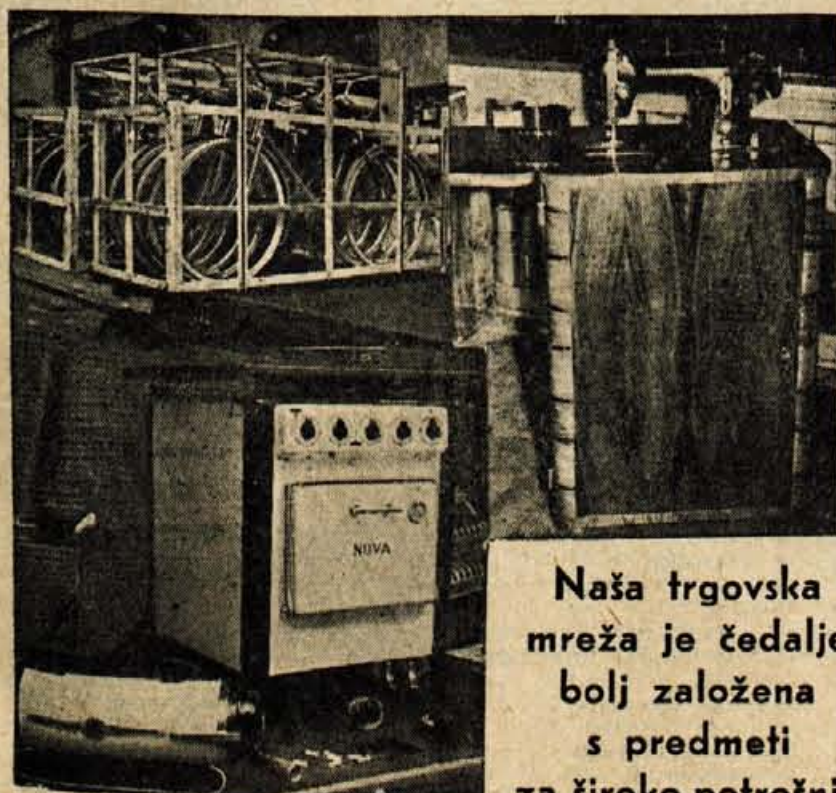
JESENICE B : KAC (JUNIORJI) 2:1

Jesenice, 24. februarja.

Danes popoldne sta se srečali juniorski hokej moštvi »KAC« iz Celovca in Jesenic. Led je bil slab, zato tudi igra ni bila najboljša. Mladi moštvi nista mogli dokazati, katero je boljše. Domačini, kot gostje so igrali dobro. Rezultat je bil 2:1 za Jesenice (1:1, 0:0, 1:0). Tekmo, ki ji je prisostvovalo nekaj nad 500 gledalcev, sta sodila Skarzin iz Celovca in Božič z Jesenic. U.

DRSALNA REVIIJA NA JESENICAH

Ekipe umetnih drsalcev Zelezničarja iz Ljubljane je priredila v soboto zvečer in nedeljo popoldne na jeseniškem drsališču drsalno revijo. V soboto zvečer so nastopili Saša Fajdiga, najboljša jugoslovanska drsalka v prostem drsanju, mlada Katjuša Derenda in Franek Klemenc. Ob-

Naša trgovska mreža je čedalje bolj založena s predmeti za široko potrošnjo

naš razgovor

SREČEN SEM KADAR REŠUJEM ČLOVEŠKA ŽIVLJENJA

Dr. Jože Hafner, primarij kirurškega oddelka in ravnatelj jeseniške bolnišnice je praznovati pretekli petek svoj 50. rojstni dan.

Jubilanta sem obiskal na dan praznovanja. Bil je v krogu svojih ožjih sodelavcev, ki so mu prišli čestitat. Pridružil sem se jim.

Jubilant je takole opisal svoje počutje ob 50. rojstnem dnevu: »Srečen sem, ker praznujem svoj 50. rojstni dan na Jesenicah, v kraju, za katerega živim. Najbolj srečen sem pa takrat, kadar uspej kot zdravnik-kirurg, kadar rešujem človeška življenja.«

Na vprašanje: »Kaj menite o

razvoju zdravstvene službe na Jesenicah,« je jubilar dr. Hafner dejal:

»Na razvoj zdravstvene službe na Jesenicah po osvoboditvi smo lahko ponosni, saj imamo eno naj sodobnejše urejenih bolnišnic, pa tudi znatno izpopolnjeno obratno ambulanto. Jeseniška bolnišnica je izredne važnosti za vso Gorenjsko, pa tudi za Primorsko. Lepo bi bilo, če bi Jesenice, ki so se v zadnjih letih razvile v enega največjih industrijskih krajev, dobile tudi specialiste, kakor okuliste itd., vendar nujno to ni. Vsekakor pa smo lahko ponosni na zdravstveno službo na Jesenicah.«

»In kako gledate na predvi-

deno ukinitve privatne zdravniške prakse?»

»Ker nisem imel nikoli privatne prakse, bo odgovor težji, menim pa, da ukinitve celotni zdravstveni službi ne bi škodovala, če bo dana možnost, da si bolniki izbirajo zdravnike po lastni presoji. V kolikor te možnosti ne bo, tedaj utegne ukinitve privatne zdravniške prakse na bolnike, ki imajo v tega ali onega zdravnika več zaupanja, kvarno vplivati. Če pa bo prišlo do ukinitve privatne prakse, tedaj mora biti ta ukinitva hkrati v vsej državi; ukinitve v posameznih republikah bi prav gotovo kvarno vplivala na našo zdravstveno službo.« U

TE DNI PO SVETU

● Francoska delegacija bo na sestanku sveta ministrov Atlantiskega pakta, ki bo v torek, zahtevala od Velike Britanije, naj odloži svoj sklep o zmanjšanju svojih vojaških enot za 30%. Pravijo, da je bil ta sklep Velike Britanije svojevoljno sprejet.

● Časopisna agencija Nova Kitajska sporoča, da se bo industrijska proizvodnja Ljudske republike Kitajske v letošnjem letu po vrednosti povečala za 6%, v primeri z lanskim letom. Letos bodo proizvedli tudi za 3,5% več blaga za široko potrošnjo kot lani.

● Sinoči je v Lon Angelesu divjal silen vihar z nalivom, ki je povzročil tudi poplave. Več prebivalcev tega mesta je moralo zapustiti svoje domove zaradi tega, ker jih je voda opustošila ali ogrožala njih življenje.

● Kljub diplomatskim spletkam izraelske delegacije, da bi ponovno odgodili razpravo o umiku izraelskih čet iz Egipta, se je Generalna skupščina v soboto ponovno sestala, danes pa je napovedana ponovna seja.

V imenu šestih azijsko-afriških držav je libanonski delegat predložil osnutek resolucije, s katero je bil Izrael tudi formalno obsojen. Resolucija poziva vse države, naj uveljavijo proti Izraelu sankcije, tako da mu bodo nehale nuditi sleherno vojaško, gospodarsko ali finančno pomoč. — Zaradi tega pričakujejo z največjim zanimanjem današnje nadaljevanje debate.

● Vodstvo italijanske socialno - demokratične stranke je v Rimu razpravljalo v soboto o stališču do socialistične stranke, z ozirom na njen nedavni kongres v Benetkah. Med razpravo je prišlo do izraza mnogo nasprotujočih si mnenj.

Matteotti je mnenja, da pomeni kongres socialistov v Benetkah pozitiven korak k združitvi, ki mora biti postopna in mora trajati dlje časa. Podpredsednik vlade Saragat pa je poudaril, da je treba zahtevati od Nennija nova poročila zlasti glede zunanje politike in odnosov do Atlantiske zveze. Po njegovem mnenju socialni demokrati ne smejo istopiti iz sedanje vladne koalicije centra, marveč morajo še nadalje sodelovati v njej, dokler ne bodo socialisti napravili novih korakov k združitvi.

● Državni podsekretar v britanskem ministru za kolonije Profumo je v pismenem odgovoru nekemu poslancu sporočil, da je od lanskega junija pa do danes padlo na Cipru 132 ljudi, izmed teh 71 Grkov, 4 Turki, 35 britanskih vojakov, 12 policistov ter 10 britanskih civilistov. V zadnjih 21 mesecih je bilo na Cipru 3621 poskusov atentatov in nasilnih dejanj.

● Kot poročajo, je predsednik Eisenhower prejel novo poslanico od izraelskega premiera Ben Guriona, ki je pa niso hoteli komentirati. Kakor se je zvedelo, poslanica ponavlja zahtevo, na Združeni narodni in ZDA dajo posebna jamstva v zvezi z umikom iz Gaze in Akabskega zaliva.

● Kot poročajo iz Seula je 25 milijonov severovzhodno od mesta treščilo ameriško vojaško transportno letalo, v katerem je bilo 159 ljudi. Po prvih poročilih je bilo ubitih 5 ljudi, 20 pa jih pogrešajo, medtem ko preživlje rešujejo s helikopterji.

● Suezki prekop bo usposobljen za plovo največjih ladij, ko bodo odstranili še štiri ovire. OZN čaka na dovoljenje egiptovske vlade, da lahko odstrani remorker »Edgar Bone« in tovorno ladjo »Abukir«.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 476 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI
Rojstvo novih evropskih novorojenčkov?

Skoraj dve leti se že kuhata dva nova predloga zahodnoevropskega sodelovanja: skupno tržišče in evropska atomska skupnost — EVROATOM. Vrstili so se s tiskom za sestankom, od strokovnjakov, ministrov za gospodarstvo in zunanje zadeve do predsednikov vlad, vendar nobeden ni bil sposoben vdihniti življenja obema predlogoma. Zdaj so se v Parizu predsedniki šestih vlad tako imenovane »male Evrope« (Francije, Zahodne Nemčije, Italije, Belgije, Nizozemske in Luxemburga) vsaj načelno sporazumeli o ustanovitvi obeh predvidenih projektov. Kljub temu delnemu uspehu pa radovedni novinarji niso mogli opaziti navdušenja v obrazih šefov šestih vlad. Utrujeni izraz in redkobesedne izjave so poprej odkrivalo malo dušje, ki ga je francoski predsednik vlade Mollet izrazil v kratki izjavi: »Dosegli smo šele določeno stopnjo.«

Na sedanjem pariškem sestanku so odstranili velike skale, ki so ovirale pot do uresničenja obeh načrtov, niso pa imeli časa niti možnosti, da bi pometali s poti tudi vse drobne kamne, ki pa lahko postanejo nevarni še za marsikateri nepreviden korak. S preostalimi ovirami se bodo zdaj vbadali strokovnjaki vse tja do predvidenega podpisa obeh sporazumov 10. marca v Rimu.

Na pravkar minulem sestanku v Parizu so odpravili glavne ovire, ki so doslej največje ovirale sporazum. Delno so privolili v zahteve francoske vlade, da bi v skupno tržišče vključili tudi čezmorske, kolonialne posesti. To je bil pogoj, ki ga je postavila francoska skupščina za ratifikacijo sporazuma. Te francoske dote pa ni bil nihče vesel, ker bo bržčas terjala več stroškov, kot pa bo prinesla koristi. Franciji je tudi uspelo prepričati ostale, da ustanovijo poseben investicijski sklad za razvoj čezmorskih dežel. Ostali so le s težkim srcem privolili v francoski predlog, ker se vsi branijo igrati vloge bankirja za francoske kolonialno politiko. Prav tako pa so znani le stroški, nihče pa ne ve, kakšne bodo prednosti in koristi iz tega francoskega predloga. Vendar so nanj pristali, toda le za pet let, medtem ko so znatno omejili vsoto, ki jo je v začetku zahtevala Francija za investicije, tako da bodo znašale le 581 milijonov dolarjev, od tega pa bo samo Francija morala prispevati 200 milijonov.

Tudi glede EVROATOMa ni še vse na čistem, čeprav se zdi, da so tu manjše težave. Zdaj so sklenili med drugim, da bo lastnik posebnih jedrskih materialov sam EVROATOM. Z drugimi besedami povedano, tako bodo prepričali, da bi kate-

rakoli od članice izkoristila atomske rezerve v vojaške namene. Ta določba velja sicer za vse, ni pa težko uganiti, da predvsem veže roke Zahodni Nemčiji. Za vsem tem pa se seveda skriva bojazen pred Nemčijo kot gospodarsko in morda kmalu tudi vojaško najmočnejšim tekmečem.

Z načelnim sporazumom so le povrhu zakrta tudi nasprotja med razvitimi in manj razvitimi deželami v tej skupnosti. Italija in Holandija se med drugim zavzemata za svobodno prodajo svojih kmetijskih pridelkov glede nizkih cen lastne proizvodnje, medtem ko bi francoska vlada rada omejila prosto menjavo na skupnem trgu in tako zaščitila visoke cene lastnih kmetijskih pridelkov. Dežele s kmetijskim izvozom pa se bojijo, da bi odpiranje carinskih vrat tuji industrijski konkurenci prizadelo domačo industrijo, v zameno pa ne bi dobile ničesar, ker je prodaja kmetijskih izdelkov omejena. Razen teh nasprotij je treba upoštevati tudi različne delovne pogoje v raznih deželah, različno socialno zaščito, mezde in življenjski standard, kar seveda vse vpliva tudi na cene izdelkov.

Problemov je dosti, veliko več morda kakor pa stičnih točk. Zato tudi ni čudno, če je tako težko priti do skupnega

sporazuma, kljub resnemu namenu vseh udeležencev, da dosežejo in uresničijo vse predloge o evropski skupnosti. Sporazum je zato lahko le vsestranski kompromis, v katerem vsakdo žrtvuje nekaj. Načelne soglasje šestih predsednikov vlad kaže, da so morali v marsičem odstopiti od prvotnih zamisli in kako velika so še negotolja med tvorcji evropske »enoštosti«. Zato ne bo lahka pot do končne uresničitve obeh načrtov. Najprej se bo treba zediniti še pred podpisom obeh pogodb v Rimu, potem pa pride morda še najtežja preizkušnja — ratifikacija v posameznih parlamentih. Danes so mogoče še vse skupščine voljno odobriti oba sporazuma, težko pa je reči, kakšno bo njihovo razpoloženje čez nekaj mesecev, ko bodo obravnavali načrta o skupnem tržišču in EVROATOMU.

Nekateri opazovalci nehoti opozarjajo na tri leta dolge razprave o Evropski obrambni skupnosti v francoskem parlamentu, ki se je končala s polumom. Tam, kjer je veliko konj vpreženih, tudi voz ne drči ravno po cesti, ali kot naš narod pravi brez vsake zlobe: »Dosti babic, kilav otrok«.

MARTIN TOMAZIČ

v nedeljo smo zabeležili

DRUGA SKUPŠČINA SSPD

Kranj, 24. februarja.

V nedeljo 24. februarja je bila na OLO v Kranju druga skupščina okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev. Ob tej priliki so delegati pregledali delo Svobod in prosvetnih društev in ugotovili, da so bila ta izobraževalna telesa v preteklem letu dovolj prizadevana, vendar pa so v marsičem zgrešila cilje, ki jih postavlja sodobnost pred današnjega človeka. Zašla so namreč v monotonost in brezdušnost - skratka, delo teh izobraževalnih institucij je ukalupljeno v stare šablone čitalniških časov in povojnih let. V bodoče bo treba stopiti na trdna tla in poiskati pravo metodo in obliko dela.

Po zaključku skupščine je 28 članov prosvetnih društev prešlo za svoje neumorno delo odlikovanja, medtem ko so bila nekatera prosvetna društva in knjižnice pohvaljene. S.

STROKOVNI TEČAJ ZA MLADINO V IBI

Osnovni mladinski organizaciji v tovarni IBI na Primskovem je skupno z upravo podjetja uspelo organizirati seminar za mlade delavke in delavce to-

varne. Namen seminarja je, da se bo mladina seznanila s celotnim procesom dela v tovarni. C.

POSKUS SAMOMORA

19-LETNEGA DEKLETA

Pepca Nunčič je delavka v »Tiskanini« v Kranju. V soboto, 23. februarja, ob 14. uri je skočila v rezervoar pri Električni v Kranju. Vojaki so jo še pravočasno rešili. Izjavila je, da je nameravala samomor napraviti zaradi tega, ker je čutila, da jo mojstri v tovarni zapostavljajo.

NA BLEDU USTANOVJEN AKTIV MLADIH ZADRUŽNIKOV

V nedeljo je bil na Bledu ustanovni sestanek aktiv mladih zadrušnikov pri kmetijski zadrugi. Tokrat so se mladi zadrušniki razgovarjali o svojem delovnem načrtu za tekoče leto. Z ustanovitvijo AMZ na Bledu imamo na Gorenjskem že 40 aktivov mladih zadrušnikov z nad 2000 kmečkimi fanti in deklet. -Iš

GRAFIK MARIJAN TRŠAR RAZSTAVLJA V KRANJU

V soboto je bila v Prešernovem muzeju v Kranju otvoritev razstave grafike Marjana Tr-

šarja. Razstavljalec pripada najmlajši generaciji naših slikarjev; tokrat razstavlja 35 del, med katerimi prevladujejo lesorez, barvni lisorez, akvatinta, rezervaš. — V četrtek ob 18. uri pa bo v razstavnih prostorih Prešernovega muzeja priredil Klub likovnih delavcev Gorenjske razgovor o sodobnih grafičnih stremeljih; snov bo tolmačil član SAZU dr. Emilijan Cevc. S.

PREVEČ ENOSTRANSKA VZGOJA V DOMOVH

Na posvetovanju predsednikov upravnih odborov, upravnikov domov in internatov ter predsednikov domskih skupnosti, ki ga je sklicala šolska komisija pri OK LMS pretekli teden, so govorili predvsem o problematiki domov. Upravni odbori posvečajo premalo pažnje disciplini in vzgoji v domovih, prav tako tudi delo vzgojiteljev ni najboljše. Vzgoja v domovih je vse preveč enostranska, premalo se mladino seznanja z današnjim družbenim stanjem. -Iš

DELAVSKA MLADINA RAZPRAVLJA O GOSPODARSTVU

V preteklem tednu so bila v Kranju, Železnikih, na Bledu in Jesenicah posvetovanja mladinskih voditeljev, prisotni pa so bili tudi mladi člani delavskih svetov. Zveze komunistov, inženirji in tehničarji. Razpravljali so o zaključkih 8. plenuma CK LMS. Posvetovanja so pokazala, da delavska mladina spremlja dogajanja v proizvodnji in celotnem našem gospodarstvu. Mnogo so govorili o strokovni vzgoji mladih, normah, plačnem sistemu, sodelovanju mladih v delavskem samoupravljanju itd. -Iš

ŽIROVSKA MLADINA IZPOPOLNJUJE SVOJE ZNANJE

Na iniciativno občinskega komiteja LMS Žiri so pričeli pred dnevi s seminarjem za mlade člane delavskih svetov in tiste mladince, ki jih mislijo v bodoče kandidirati v delavske svete. Mladina bo tako razširila svoje znanje, kar bo pomagalo, da bo lažje sodelovala pri delavskem samoupravljanju. -Iš

PROSVETNI DELAVCI O ŠOLSKI REFORMI

Prejšnji teden so se zbrali na Jesenicah prosvetni delavci Gorenjske z namenom, da bi se vsi člani dobro seznanili z uveljavljanjem šolske reforme v začetku prihodnjega šolskega leta. Razprava

VREMENSKA NAPOVED OD 25. FEBRUARJA DO 4. MARCA

Do konca februarja nestalno vreme s pogostimi padavinami, sneg deloma do nižin. Najmočnejše padavine bodo v začetku prihodnjega tedna, hkrati se bo tudi močno ohladilo in bo snežilo tudi v nižinah.

V začetku marca bo izboljšanje vremena, vendar hladno in ponoči mrzlo.

8. POKVARJENO ZELJE

Se zdaj mi zasmrdi po pokvarjenem kislem zelju, kadar grem mimo tiste sobice.

Saj pravzaprav ne gre, da bi tej luknji rekli sobica: del hodnika, za silo pregrajen z deskami, v steni »okno«, veliko približno 20 cm krat 40 cm, pa še »vrata«, se pravi, šest vegastih desk, dva krajnika navzkriž čeznje, vse skupaj pa obešeno na dva zarjavela škripajoča tečaja, kakršne ponavadi uporabljamo za drvarnice.

Poleti še nekam gre — pozimi pa je temperatura v tej luknji približno enaka temperaturi pod milim nebom in kake dni to ni šala, vsaj za tiste, ki v tej luknji stanuje.

O stanovanjski stiski ni da bi govoril, zanjo vem vsi in skoraj vsi jo dobro poznamo. Je pa ta naša ljuba stanovanjska stiska rodila že marsikaj čudnega — tudi te štorije o pokvarjenem zelju ne bi bilo brez nje.

Sobica, luknja, pregrajeni del hodnika ali kakorkoli že rečemo, je last naše sosedice, ki je po poklicu gospodinja, njen mož pa hodi v službo. Mimogrede: ta njen mož je nekoč vrgl lastnico hiše prek stopnic, ko je prišla parlamentirati zavoljo miru in drugih v tej hiši nepotrebnih luksuznih reči, sostanovalec pa je zaklenil skupno stranišče zaradi nekega prepira o ribanju skupnih stopnic, da so siromaki nosili prebavljene in nepotrebne enovi v gostilne in druge javne lokale (mislilim: na stranišča gostiln in drugih javnih lokalov). No, pa to samo mimogrede. To niti ni važno. Važno je, da je lastnica opisane znamenite luknje leto izkoristila na kaj premeten in koristen način. Takole:

V naš industrijski Kranj prihajajo iz dneva v dan novi ljudje. V tovarne, v šole, skratka: za delom in poslom. Ti ljudje — velika večina — nimajo stanovanj, zato so prisiljeni zagrabit prvo priliko, ki se jim ponudi. In takim brezdomcem je naša znanaka »iz usmiljenja« oddajala tisto luknjo. Poleg njih je v luknjo shranjevala še velik sod kislega zelja, ki je s prihodom pomladi v deželo zadobil prečudne duhove, razno zelenjavo in razno šarō. Za plačilo pa so morali stanovalci ribati, priskočiti na pomoč pri kuhi, če je bila gospodinja prezaposlena s šivanjem za znanke, opraviti gospodinjska pota na trg in v trgovino, pa še kaj. Ponavadi so to bile tekstilne delavke. In ponavadi so molče tlačile, kajti še vedno je boljše spati na zaplankanem hodniku, kot na cesti. Ponavadi pa so tudi po dveh mesecih ušle: kamorkoli. Ampak to naše vrlje gospodinjice ni spravilo v zadrego. Dovolj je mladih deklet, ki iščejo kakršnokoli sobico ali vsaj posteljo in naša stanovanjska statistika obeta, da takih deklet ne bo kmalu zmanjkalo.

Zdaj ne stanujem več tam, na drugi strani hodnika, pet metrov od luknje s pokvarjenim zeljem. Včasih pa le stopim v tisto hišo, na tisti hodnik — in še zdaj mi zasmrdi po pokvarjenem kislem zelju, že ob samem spominu mi zasmrdi, zasmrdi...

Ta zgodba je resnična, popolnoma resnična vse do zadnjega odstavka. Ta je neresničen. Resnica pa je taka: še vedno stanujem tam. Prosim tihega sožalja.

PETER STRUNA

gorenjski obveščevalec

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

V bližini Kranja bi dogradil nedovršeno hišo tistemu, ki bi mi potem v njej odstopil družinsko stanovanje. Pripravljen sem tudi dati lepo nagrado. Morebiti takšno hišo kupim. — Tine Znanan, Krmelj, Dolensko.

Oskrbnika doma na Crnem vrhu nad Jesenicami išče Sportno društvo Jesenice. Prednost imajo zakonski pari. Vloge poslati na SD Jesenice, Ledarska št. 4, do 10. marca.

Sprejememo v službo takoj: 2 ključavničarja, 1 strugarja in 1 avtokolarja. — Avtopromet, Kranj.

Sprejememo krojaške pomočnice, večje elite konfekcije za velike komade. Prijave — pisemne ali osebne sprejemamo v neomejenem številu. — Podjetje »Oblačila - novost«, Kmetijske zadruge Križe pri Trzinu.

OBJAVE

OBJAVA

Za veliko športno prireditev v Planici, kjer bodo 10. marca smučski poleti z mednarodno udeležbo na mamutski skakalnici, organizira »Avtopromet«, Kranj, prevoz z avtobusi. Cena 1.00.— din za eno osebo v obe smeri. Prijave sprejema poslovilnica »Triglava«, Kranj — biv. št. »Putnik«.

AMD Kranj in združenje šoferjev prireja dne 3. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v zgornji dvorani »Iskrice« predavanje za vse poklicne in amaterske vozače.

Gorenjska smučarska podzveza Kranj obvešča vse smučarje Gorenjske, da bo V. Zlet gorenjskih smučarjev v Bohinj 2. in 3. marca t. l. — Program prireditve je naslednji: 2. marca (sobota) teki in veleslalom 3. marca (nedelja) dopoldne slalom — popoldne skoki ob 11. uri sankarske tekme. V primeru neugodnih snežnih razmer bo V. Zlet gorenjskih smučarjev v Bohinju odpovedan po Radiu Ljubljana v petek dne 1. marca 1957.

NESREČA NIKOLI NE POČIVA

V soboto se je poročila naša sodelavka - novinarka Jožica Ogrin. Mladima novoporočenca Jozici in dr. Hermanu Tepštyju iskreno čestitamo na skupni življenjski poti.

Uredništvo in uprava »Glas Gorenjske« Kranj

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek, 26. februarja ob 20. uri — Premiera — Izven, Armand Salacrou: »NOČI JEZE«.

Četrtek, 28. febr., ob 16. uri red C in izven, Armand Salacrou: »NOČI JEZE«.

KINO

KINO »STORŽIC« KRANJ

25. in 26. februarja, ameriški barvni cinemascope film »CARMEN JONES« — stereofonski zvok, ob 18., 18. in 20. uri.

27. februarja, ob 9.30 uri ameriški film »BELI JORGOVAN«, ter ob 18., 18. in 20. uri ameriški barvni film cinemascope film »CARMEN JONES« — stereofonski zvok.

28. februarja, ameriški barvni cinemascope film »CARMEN JONES« — stereofonski zvok, zadnjikrat.

KINO »TRIGLAV«, Primskovo 26. februarja, amer. film »BELI JORGOVAN«, ob 19. uri.

KINO »SVOBODA«, Strazišče 27. februarja, amer. film »BELI JORGOVAN«, ob 19. uri.

KINO »RADIO«, JESENICE 25. in 26. februarja, ameriški film »RDEČA CONGA«, ob 18. in 20. uri.

27. in 28. februarja, ameriški film »KLIC DIVJINE«, ob 18. in 20. uri.

KINO »PLAYZ«, JESENICE 26. februarja, ameriški film »DARILO NA VRVICI«, ob 18. in 20. uri.

28. februarja, ameriški film »RDEČA CONGA«, ob 18. in 20. uri.

KINO ZIROVNICA 27. februarja, ameriški film »DARILO NA VRVICI«, ob 19.30 uri.

KINO DOVJE 27. februarja, ameriški film »RDEČA CONGA«, ob 19. uri.

KINO RADOVLJICA 26. in 27. februarja, italijanski film »PESMI Z ULICE«. V torek ob 20. uri ter v sredo ob 17.30 in 20. uri.

TRŽNI PREGLED

ZIVILSKI TRG V KRANJU

Petkov živilski trg v Kranju je bil tokrat bolj zaožen, kar gre pripisovati zlasti lepemu vremenu. Zabeležili smo naslednje cene: repa kisa 28 din kg, por 80 din kg, špinača merica 25 din, črna redkev 40 din kg, orehi celi 85 din liter, čebula 100 din kg, krompir 15 din, jabolka od 30 do 45 din, fižol 55 do 60 din liter, korenje 40 din kg, jajca 14 din kom., surovo maslo 120 din četrtinka itd. — Ponudba je bila večja od povpraševanja.

V SKOFJI LOKI

V zadnjem času so cene na škofovskem trgu precej stalne, le pri nekaterih pridelkih so se neznatno znižale. V soboto je bil na trgu radič po 25 din merica, motovilec po 25 din in regrat po 20 din merica. Zelje v glavač je bilo po 30, kislina po 50, kisa repa 20 din za merico, rdeča pesa 35 din za kg, cvetača 130 din, špinača 20 din merica, korenje 15 din za kg, por 10 do 20 din in jajca.

\$\$\$ S SODIŠČA

SKUPINA UPORNIH AVANTURISTOV OBDOJENA

Protij koncu lanskega leta so se trije mladeniči odpravili iz Črne gore proti naši severni meji. Po predhodnem dogovoru je najprej prišel na Jesenice Adem Dukovič, ki se je kmalu po prihodu na Jesenice poročil z dekletom, da bi na ta način prikril dejanski namen prihoda na Jesenice. Čez nekako 10 dni je postal Adem Dukovič svojima pajdašema Ademu Bečoviču in Francu Gojčeviču, da je vse v redu. Za tem sta tudi onadva prišla na Jesenice. Prvo noč po prihodu sta prespala v čakalnici železniške postaje na Slovenskem Javorniku, drugo jutro ob 5. uri zjutraj pa se jama je pridružil še Dukovič, svojih nevesti in tači pa je dejal, da gre v Srednjo tehnično šolo v Ljubljano ali drugam, kjer ga bodo pač sprejeli. V zgodnjih jutranjih urah so odšli oboje vsak s svojo nabito pištolo proti Javorniškim rovtam v smeri državne meje na Stolu. Ko so prišli v bližino električne centrale na Javorniškem rovtu, jih je srečal vojak iz obmejne službe. Ker so se mu zdeli sumljivi, jih je povprašal za legitimacije. Pozval jih je, naj mu sledijo na obmejno karavlo, medtem pa je Adem Bečović potegnil revolver in zagrozil vojaku, da ga bo ustrelil, ker ogroža poštno ljudje. Vojak se je hitro znašel, odšel proti Slovenskemu Javorniku, kamor so krenili tudi mladi avanturisti, ker so slutili, da bodo morali najti primernejše mesto za pobeg. Vojak je hitro obvestil miličnike, ki so jih pričakali na Javorniku. Adem Dukovič je skušal ponovno preprečiti organom LM aretacijo, toda miličniki so bili hitrejši.

Na sodišču so sicer trdovratno trdili, da so šli proti meji samo na izlet, čeprav so bili brez denarja, pri sebi pa so imeli več naslovov svojih sodrobnikov, ki so že pred leti po-

14 do 16 din za komad. Liter fižola je stal od 65 do 80 din liter, jabolka so bila 35 do 40 din za kg, sladka smetana 150, sirček 120, peteršilj 10 din za šopek, čebula 98 za kg, česen 10 din glavica in čebulček liter 300 do 330 din.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NA JESENICAH

Rodile so: Francka Vidic, uslužbenka iz Boh. Bele — deklico, Helena Ambrožič, gozdna delavka s Spod. Laz — deklico, Ivanka Kobal, gospodinja z Bleda — deklica, Marija Jelovčan, uslužbenka z Jesenic — deklico, Marija Simolej - Magdalena, trg. delavka iz Most — deklica, Frančiška Cop, gospodinja z Bleda — deklico, Helena Zima, gospodinja z Jesenic — deklico, Ana Svetina, gospodinja z Jesenic — deklico, Ljudmila Peternel, delavka z Jesenic — deklica, Kristina Mucič, gospodinja z Bleda — deklica, Marija Pohar, gospodinja iz Brezje — deklica, Julijana Fajfar, gospodinja iz Ljubnega — deklica, Frančiška Zeleznikar, tov. delavka z Jesenic — deklica, Vida Mlakar, gospodinja iz Bače — deklica, Marija Gregorčič, trg. poslovodkinja z Jesenic — deklico, Jelka Radikon, gospodinja iz Kozane — deklica, Tilda Husedžinovič, gospodinja iz Bi. Dobrave — deklico, Marija Žilovec, gospodinja iz Podkorena — deklico, Ana Prešeren, gospodinja iz Gorice — deklica, Kristina Babič, kuh. pomočnica iz Dobrega polja — deklica, Hilda Zgonec, vzgojiteljica z Jesenic — deklica, Marija Dolinšek, gospodinja z Jesenic — deklica, Marija Rajgelj, strojepiska iz Zirovnice — deklica, Vida Habe, uslužbenka z Jesenic — deklica, Angela Vukovič, trg. pomočnica z Jesenic — deklico, Zmaga Pirih, gospodinja z Jesenic — deklica, Antonija Klavara, gospodinja iz Praprotnega — deklico.

Poročili so se: Alojzij Felc, zidar in Amalija Komic z Jesenic; Leopold Peternel, tov. delavec in Ana Bohinec, gospo-kg.

EKIPNO OKRAJNO STRELSKO PRVENSTVO

Tržičani najboljši

Kranj, 24. februarja. Danes je bilo v dvorani pri tovarni »Savi« v Strazišču ekipno okrajno strelsko prvenstvo z rračno puško za člane in članice. Tekmovali so v 5-članskih ekipah v stoječem položaju. Skupno je nastopilo 28 moških in 7 ženskih ekip. V zelo hudi konkurenci so zmagali tržiški strelci s 650 krogi. pri članicah pa streлке z Jesenic s 613 krogi od 750 možnih.

»MAMUTSKA« V PLANICI

KOŠARKARSKA NEDELJA V KRANJU

Včeraj so kranjski košarkarji in košarkarice odigrali tri prijateljske tekme s košarkarji z Jesenic. Kranjčani so bili v vseh srečanjih boljši in so zasluženoma zmagali. Visoko so zmagale mladinke in prav tako mladinici, najbolj zanimivo srečanje pa je bilo med obema prvima moštvo. Jeseničani so bili dober nasprotnik, vendar so jih Kranjčani posebno v finišu, povsem nadigrali.

Rezultati: mladinice: »Triglava« Kranj: Jesenice 77:42(40:24); mladinke: »Triglava« Kranj: Jesenice 40:16(26:8); člani: »Triglava« Kranj: Jesenice 81:70(29:39).

SAH

Prejšnji petek popoldan je bil v Senčurju na 13 deskah odigran šahovski dvoboj med šahisti Senčurja in tovarne »Planika« iz Kranja. Zmagali so gostje z rezultatom 14,5 napram 11,5 točkam.

TUDI KRANJSKI ALPINISTI BODO SLI NA DURMITOR

V petek zvečer so imeli člani alpinističnega oddelka v Kranju svoj redni letni občni zbor. Člani AO so sklenili, da bodo vsestransko pomagali pri graditvi praniške postojanke na Kališču pod Storžičem. Imeli bodo tudi več plezalnih vaj na zvoniku na Šmarjetni gori med mladinci - člani PD in jih tako usposobili v dobre alpiniste. S pomočjo matičnega društva in študentov bodo poslali tudi znanstveno odpravo v še neraziskane kraje Durmitorja in planin južnih republik.

SKUPŠČINA GORENJSKE NOGOMETNE PODZVEZE

Kranj, 24. februarja. Včeraj je bila v Kranju 9. redna letna skupščina Gorenjske nogometne podzveze. Gorenjska nogometna podzveza je letos vključevala 626 nogometišev, ki so sodelovali v enajstih klubih. Kljub temu pa GNP ni opravila vseh svojih nalog. V klubih je največ delavske mladine, kmečke mladine pa skoro ni opaziti. Precej pozornosti so posamezni klubi posvetili tudi vzgoji pionirjev in mladincev, saj je to najdomestnejše jamstvo, da je nogomet na Gorenjskem na pravi poti. Škoda je le, da te skrbi ni opaziti pri vseh klubih. Tako na primer Tržičani sploh niso imeli mladinskega moštva. Skupščina je izrekla tudi svoje mnenje o sistemu tekmovanja v naslednji sezoni. Gorenjci so za enotno slovensko ligo, kar bi po njihovem mnenju najbolj koristilo slovenskemu nogometu. Morda bi skupščini lahko očitali samo to, da je bilo na njej vse preveč klubskega razpravljanja med posameznimi delegati (izpadi Jeseničanov proti Skofjeločanom in Nakeljčanom) ter premalo debata o sistemu tekmovanja za nižjerazredne gorenjske klube.

PLANIŠKI TEDEN PRED VRATI...

Se 10 dni nas loči od velikih dogodkov v Planici. Od 7. do 10. marca bo zopet po treh letih na vrsti Planica, ki bo sprejela najboljša skakalca iz vse Evrope. Organizacijski komite ima polne roke dela. Skrbi okoli snega so sedaj mimo, saj ga je v zadnjih dneh zapadlo toliko, da ga bo več kot dovolj. Ing. Stanko Bloudek, ki skrbi za skakalnice, pravi, da bodo sedaj lahko začeli s tepanjem velike skakalnice tako, da bo ob koncu tedna že pripravljena za skoke.

Kaj pa udeležba skakalcev? Po zadnjih vestih, ki smo jih dobili v organizacijskem komiteju, so se prijavili za Planico: Poljaki, Vzhodni in Zahodni Nemci, Čehi, Avstrijci, Švicarji, Francozi, medtem ko pričakujejo dokončnih prijav Severnjakov in Rusov v prihodnjih dneh.

Kaj pa jugoslovanski skakalci? Barve Jugoslavije bo letos po vsej verjetnosti zastopalo 6 do 8 skakalcev, in to: Zidar, Langus, Rogelj, Krznarič, Saksida, Gorišek, Gorjanc in še kdo od mlajših skakalcev. Dokončno pa bo reprezentanca izbrana šele 7. marca z izbirno tekmo na 80-metrski skakalnici. Ostali spored na Planiskem tednu pa bo tale: v petek trening na 120 m skakalnici, v soboto in nedeljo pa bodo skoke tudi ocenjevali. Kdo bo letošnji zmagovalec med pisano družino okoli 50 skakalcev je danes še težko reči. Vendar kljub temu lahko trdimo, da se bodo v glavnem odvijale borbe za najboljša mesta med Rusi in Finci, pa tudi Poljaki in Vzhodni Nemci bodo gotovo posegli vmes. Zato ni izključeno, da bo dosedanji rekord 120 m Švicarja Tschane-nu porušeni, zlasti še, ker je Ing. Bloudek nekoliko popravil odskočni most.

PRESENETLJIVA ZMAGA MARIBORA

Kranj, 24. februarja. V Kranju so se danes tretjič pomerili kegljači prve slovenske lige za naslov slovenskega prvaka. Na tekmovališču so sodelovala štiri moštva in to »Rudar« iz Trbovelj, »Gradis« iz Ljubljane, »Beton« iz Celja in »Maribor«. Medtem ko je »Beton« po pričakovanju premagal kegljače iz Trbovelj, so kegljači »Gradis« nepričakovano klonili pred Mariborčani. — Rezultati: 1. »Maribor« 4848 (Breznik 785, Verbošt 796, Breg 814, Duda 846, Klep 772, Murko 834); 2. »Beton« 4723 (Marinsek 817, Tomc 789, Cafuta 767, Zagorc 767, Lubej 186, Vanovšek 797); 3. »Gradis« 4713 (Mahnič 781, Prenek 781, Martinšek 760, Praprotnik 815, Sailer 778, Mlakar 798); 4. »Rudar« 4510 (Tavzel 708, Rajtmajer 754, Kavčec 777, Naraglav 756, Klenovšek 789 in Klopčič 726).

GRADILI BODO NOVO STRELIŠČE

Strelniška organizacija »Vinko Jenko« iz Trboja, ki so jo ustanovili pred dobrim letom, je zelo delovna. Steje blizu 50 članov. Delokrog svoje organizacije pa mislijo razširiti tudi na okoliške vasi: Voklo, Voglje, Prebačevo in Hrastje. Veliko skrbi posvečajo mladini, predvsem pa pionirjem. Izvedli so tudi že pionirsko tekmovanje v Voklem in Trbojah. Pripravljajo pa se tudi na gradnjo novega strelišča. Ves material za to imajo že pripravljen, prav tako tudi zemljišče. Z otvoritvijo novega strelišča bodo letos julija meseca praznovali tudi 25-letnico prvega Strelniškega društva v Trbojah. — Jb

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

MIMI MALENSKY KONIC VIGENCY ROMAN 16

Misel na Borgelna ji je priklicala v spomin njenega drugega ženina, Bičkovega Tomaža iz Kamne gorice. Ta je bil pušelj med fanti, čisto drugačen kot Borgel. Pogosto ga je videvala v Kropi, prihajal je z zapravljenim, s seboj je imel prijatelje, s katerimi je veseljačil. Zapeljali so k „Jarmu“ in pili, lovili dekleta, plesali, plesalke so vlačili iz hiš in celo iz kovačnic. Tomaž je razsipal denar, kot bi mu ga ne moglo nikoli zmanjkati. Pozneje se je malce unesel, takrat je zasnubil Ano. Oče ga je odgnal, poprej pa je še žalil snubce in jim obetal, da bo dal za njimi pokaditi z ajdovimi plevami. Tako jeznega ga Ana še nikoli ni videla. Niti z besedico mu ni upala ugovarjati, bala se je, da jo bo pretepel, čeprav nikoli dotlej ni položil roke nanjo. Samo skri-vaj je jokala. Tomaž ji je bil všeč, kakršen je bil, nič ni mislila, da je divji, lahkomišeln in neugnan. Dobro leto pozneje so mu prodali na dražbi, stric Zgonc je kupil zemljo, nek tujec pa hišo, ki jo je preuredil v gostilno. Tomaž je izginil. Čez nekaj let se je razvedelo, da je v westfalskih rudnikih in da bi se rad vrnil domov, ko bi mu ne bilo preveč nerodno.

Sedela je dolgo, tako dolgo, da je ura udarila že devet. Tedaj je opazila starega Globočnika, ki je sopihal proti župnišču. Minuto kasneje jo je stric poklical v pisarno.

Globočnik je sedel na stolu, roki je sklenil na trebuhu in je neprestano vrtel palca. Odkar ga Ana ni videla, se je postaral, davno je že prekoračil šestdeseto leto. Imel je veliko glavo in zalita lica, sive, vodene oči so mu tonile v maščobnih blazincah in čez ves obraz se mu je razlival zadovoljen smehljaj človeka, ki je vesel sebe in svojih uspehov. Za Ano se ni zmenil ko je tiho sedla k mizi, komaj mimogrede ji je prikimal, in je kar naprej pripovedoval:

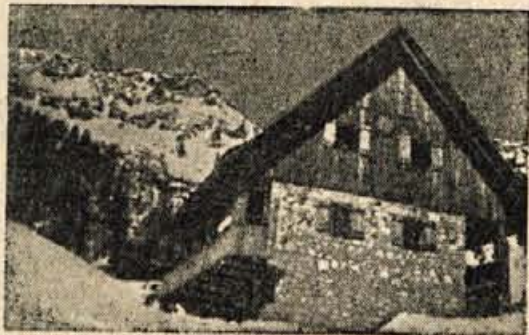
„Kaj... Kaj boste vi na to rekli? Rekel sem jima, naj gresta z menoj v šolo. Čemu smo člani šolskega sveta, če ne skrbimo za pouk? Pa tudi nič slabega bi ne bilo! Vsak pameten človek ve, da z domačim jezikom ne prideš daleč. Do Trsta morda, ali do Celovca, tam pa je konec. Borgelj in Košmelj sta se strinjala in smo šli v šolo. Nismo mislili, naj bi Levičnik zastoj učil otroke nemščino. Doplačali bi mu. A če bi vi videli Levičnika, kako je zrastle! Mislim sem, da se bo potegnil do stropa! Zgrabil je tisto pušpanovo palico, s katero pretepa paglavce, pokazal nam je vrata in zavpil — kaj, zavpil? — zarjul je nad nami: — Tam so vrata in brž se mi poberite. Mi smo Slovenci in naši otroci se bodo učili slovenski! —“ Globočniku so se zalite oči jezno svetile, toda še zmeraj se je poslovno prizadevno smehljajal. „Takole pogratl člane šolskega sveta! Treba mu bo stopiti na prste! Kakšni so ljudje!“

Gospod Filip je pazljivo poslušal, toda ker je bil učitelj Levičnik hkrati cerkveni organist, ni maral udariti po njem. Začel je govoriti tisto, kar je mučilo njega samega.

„Ljudje, pravite,“ je rekel srdito, „ljudje! Jaz jih poznam! Nobena reč jim ni po volji. Kaj vse zahtevajo od mene! Ali veste, da me hodijo tožit celo k samemu škofu? Na škofiji so pa taki, da jih poslušajo! Ste že slišali, da mi obetajo vizitacijo? A jaz se ne bom vdal, raje grem v pokoj!“

Uspehi in načrti

Planinsko društvo na Bledu je menda eno najmočnejših na Gorenjskem saj združuje v svojih vrstah blizu 300 članov ter nad 200 pionirjev in mladincev. Da je včlanjenih v društvo tolikšno število mladih ljudi, ki imajo svoj lastni odbor, pa je prav gotovo edinstven primer. Drugače pa imata pionirska in mladinska or-

Koča na Lipanci

Kamniški nebotičnik

Kamniški nebotičnik je sedemnadstropna stolpna zgradba na Duplici, ki jo je začela že pred dvema leti graditi tovarna »Stol« za svoje delavce in uslužbence. Seveda je bilo treba precej razprav in dokazovanj, da je prodri predlog za gradnjo stolpnice ob vhodu v Kamnik. Dela je prevzel kamniški »Graditelj«, ki zdaj ureja notranjost stavbe. Če bodo letos z gradnjo pohiteli — denar je zagotovljen — se bodo stanovanjci lahko vselili že poleti. Potem bomo tudi videli, kako se stolpnice obnesejo v praksi. Izkušnje pa bodo merilo pri nadaljnji gradnji takih stanovanjskih blokov. Prihranek na stavbenem zemljišču in praktična notranja ure-

ditev takih hiš sta kaj vabljiva razloga za tovrstno gradnjo v mestni okolici.

Prvi kamniški nebotičnik ima v prtiličju urejene prostore za trgovski lokal, ki je za ta del Kamnika zelo potreben. V stavbi bo skupno 27 stanovanj.

Po urbanističnem načrtu je Duplica zamišljena kot industrijsko naselje. Osamljen nebotičnik je izven okvira skladnosti, zato bodo morali zgraditi še enega. Z.

PO OBČNEM ZBORU PLANINSKEGA DRUŠTVA NA BLEDU

organizacija svojo sekcijo pri društvu. Le-ta zajema dobro tretjino vse šoloobvezne mladine, zraven tega pa tudi ostale mladince do 18. leta. Medtem ko v organizacijskem pogledu deluje kot samostojna sekcija planinskega društva, dobiva od njega gmotno podporo. Odslej pa bodo pri društvu uvedli poseben mladinski fond, v katerega se bo stekal 1% celotnega čistega dobička društva. Tako se bo mladinska sekcija tudi gmotno osamosvojila. S tem denarjem naj bi najprej nabavili šotorsko opremo, morda tudi najpotrebnejše plezalne naprave, hkrati pa bi krili tudi nekatere najnujnejše stroške društva.

Društvo posveča mladini vsekakor veliko pozornost. V preteklem letu je priredilo zanjo več izletov, med drugim tudi k blejski koči na Lipanci, kamor je šlo nad 100 otrok, in na Me-

žaklo. Obiskali so znane partizanske družine in borce NOV ter jih obdarili.

To je sicer šele ena stran društvene dejavnosti. Največji uspeh društva pa je nova pot, ki so jo zgradili v preteklem letu, in vodi k blejski koči na Lipanci okrog Draškega vrha k Vodnikovim koči in od tod mimo Planike na Triglav.

Naloga bližnje bodočnosti pa je tudi gradnja nove planinske postojanke z okrepevalnico in prenočišči ob križišču ceste na Mrzlem studencu. O tej zadevi je odbor že mnogokrat razpravljajal.

Tudi na Straži tik nad Bledom nameravajo urediti podobno postojanko z večjo okrepevalnico. Ta mali vršiček, kamor se vzpenja moderna žičnica, obišče vsako leto gotovo največ domačin in tujih izletnikov.

ZGODOVINSKI IN DRUGI PABERKI Z GORENJSKE

Zbirka in prevod - P.

Eden izmed najlepših predelov Gorenjske je vsekakor Gornjesavska dolina, stisnjena med vrhove Karavank in Julijskih Alp, ki odpira svet le proti jugovzhodu in severozahodu. V teh smereh potekajo tudi glavne prometne zveze, železniška proga in cesta. Po dolini teče Sava Dolinka, ki se ji pridruži izpod Karavank le nekaj manjših potokov kakor Belica, Mlinca in Sedučnikov potok ter Bistrica, ki priteče izpod Triglava. Pred nami so druga za drugo odprte kar tri doline: Vrata, Kot in Krma, ki odpirajo pogled v osrčje Julijskih Alp, na ponosni Triglav.

Ob vhodu v to dolino leži lepa vas Dovje, prislonjena na prisojno pobočje Kepe. Dovje je priznana izhodišče za ture v Karavanke in Julijske Alpe, pa tudi prijetno gorsko letovišče in zimska športna postojanka. Kraj se omenja že leta 980 in ponovno leta 1033, ko ga je cesar podaril brižinskim škofom. Cerkev sv. Mihaela so zgradili v začetku 14. stoletja nemški kolonisti grofov Ortenburžanov, prenovili pa so jo v renesančnem slogu leta 1929. V zid pokopališča je vzdana plošča, ki spominja s svojim napisom na francoske čase. Izpred cerkve je krasen razgled na vse tri doline, ob katerih se dvigajo gorski velikani Debela peč, Rjavina, Cmir in Stenar z ostalimi vrhovi, ki obkrožajo kot častna straža svojega glavarja, očaka Triglava. Ob cerkvenem zidu pa počiva pospeševatelj turizma in skladatelj Aljaž, ki nam je odkril in napravil dostopen ta bajni svet. Na njegovem nagrobnem spomeniku beremo:

Vsako jutro v zarji novi naši začare vrhovi, gledajo, kdaj prideš spet, ki si varih bil jim svet: Naš triglavski kralj Matjaž, župnik z Dovjega — Aljaž.

Jakob Aljaž, glasbenik in planinski pisatelj se je rodil 6. julija 1845 v Zavrhu pri Smedniku. Glasbe se je učil pri Nedvedu in Foersterju. Od leta 1889 pa do svoje smrti dne 4. maja 1927 je župnikoval na Dovjem. Njegove skladbe so preproste, lahke, a krepke in jih zbori še danes pojejo (Oj, Triglav, moj dom jdr.). Velikega pevskovzgojnega pomena je zlasti njegova Pesmarica, nekaka podlaga zborovskemu razmahu, katerega posledica je bila ustanovitev raznih pevskih zvez. Mnogovo zaslug pa ima Aljaž predvsem za razvoj slovenskega planinstva. Zgradil je med drugim Aljažev stolp vrh Triglava, Staničevo zavetišče, kočjo na Kredarici, Dom v vratih itd. ter pisal Planinske spomine. Za svoje velike planinske in glasbene zasluge je bil večkrat odlikovan. Največje odlikovanje pa mu je vsekakor njegov zadnji dom ob vznožju ljubljenskih gora, ki jih je opeval in odkril njihove lepote nam in tujcem.

Na Dovjem je bil rojen 26. 9. 1823 Janez Klančnik (umrl 16. 2. 1871), ki je kot prvi Evropejec prišel v osrčje srednjega Konga. Leta 1852 je Klančnik odšel v Afriko, postal tam trgovec s slonovo kostjo in je v zimi 1861—1862 prodrl v dežel Njam-Njamcev do velike, proti zahodu tekoče reke Uelleja.

61. Polonica pa le ni bila popolnoma mirna. Ko sta prišla komisar in oskrbnik na Mozolovino, nista dosti zvedela. Pač, trdna Polončina vera, da Nande tega umora ni zagrešil, je prepričala tudi njiju.

Poljak bi kaj več rad zvedel o Nandedu, a Polonica mu ga je opisala tako, kot vsako zaljubljeno dekle opiše svojega fanta: lep, močan, postaven. Tako oskrbnikova slutnja ni mogla dobiti kakršne koli opore.

62. Najhuje je za Blažem žaloval Pavlek; saj mu je bil edini prijatelj. V svojem mladostnem izbruhu je napadel Polonico: »Te imaš zdaj! To je storil tisti mlodejevi Stajerec, za katerim laziš! Stric je vedel, da je rokovnjač. O, da bi ga jaz dobil v pest!« V srcu je prisegel kruto maščevanje.

63. Ko se je spustil mrak, je prišel na parobek nad Mozolovino Tonček. Poslal ga je bil Nande s sporočilom Polonici. Usedel se je v travo in začel kresati s kresilnim kamnom. Ko Tonček vidi, kako Polonica hiti proti njemu, mu v smehu uide »Tristo griv, to kresilo je pa kakor detelja za irebeta!« Polonici pove, da jo bo Nande čakal ponoči vrh slemena pri borovcih.

64. Nande jo je že čakal. Sedla sta pod borovec. Dekle se ga je oklenila s obema rokama in zajokala. Stisnil jo je k sebi in jo nežno pobožal po lasih. Zdaj je bila popolnoma prepričana, da Nande pri stričevi smrti nima kaj opraviti. Obljubil ji je, da pride čez dva dni ponje in šla bosta proč od tod daleč, daleč... Molče jo je pospremil po stezi domov.